

TUPLATULOT HOITAMALLA

Myös hoitamaton metsä voi kasvaa paljon puuta, mutta hyvä taloudellinen tulos perustuu suunnitelmalliseen työhön. Tässä kolmen professorin vinkit tuottavaan metsätalouteen.

TEKSTI: HEIKKI HAMUNEN

KUVITUS: JARKKO SIRKIÄ

1 Tunne metsäsi

Jos tavoittelet hyvää taloudellista tuottoa, ensimmäisenä on hyvä varmistaa se, että tunnet metsäomaisuutesi.

Harva metsänomistaja tavoittelee metsäomaisuudellaan pikavoittoja vaan rakentaa suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen työn varaan. Ammattilaisilta saat neuvoja päätöksenteon tueksi, mutta sinä itse teet päätökset. Kun tiedät, mitä omistat ja missä kunnossa tilasi on, voit oikeasti kehittää metsätilaasi. Metsänomistaja on oman tilansa toimitusjohtaja.

Kannattavan metsätalouden käsitteitä ovat metsien uudistaminen, taimikonhoito, harvennukset, päätehakkuu, lannoitus, tienrakennus ja maan vesitalous.

Metsäsuunnitelma on väline, josta saat avaimet paitsi oman tilasi tietoihin myös metsätalouden termeihin. Kun teetät metsäsuunnitelman ammattilaisella, varaa aikaa myös suunnitelmaan tutustumiseen. Sanonta ”isännän askeleet metsän lannoittavat” osuu edelleen oikeaan. Tilan kaikki sopukat on hyvä kulkea läpi yhdessä suunnitelman tekijän kanssa. Tilan rajat on syytä merkitä ja raivata; on tiedettävä, mikä on omaa ja mikä naapurin.

Metsäsuunnitelmista on tarjolla nettiversioita, joihin voit myös itse päivittää maastossa tehtävät toimenpiteet. Näin suunnitelma pysyy ajan tasalla ja esimerkiksi puukauppoja voi helposti suunnitella tietokoneruudun äärellä, vaikka asuisit kaukana metsistäsi.

2 Vesi liikkeelle

Puut eivät ole vesikasveja. Erityisesti suometsissä ja soistuneilla kankaila liiallinen vesi voi olla pullonkaulana puuston paremmalle kasvulle. Kun hankit tai perit metsätilan, varmista metsien vesitalous. Vesi on saatava liikkeelle. Kun vesi ei juokse ojissa, puiden kasvu ja metsien tuotto hiipuu.

3 Nuorissa on tulevaisuus

Nuori metsäsukupolvi määrittää tulevaisuuden tulot. Uudistaminen ja taimikonhoito ovat metsikön kasvatusketjun tärkeimmät lenkit.

Taimikkovaiheen onnistuminen – tai epäonnistuminen – leimaa metsäkuvaa kiertöajan loppuun asti. Plussatulosta on vaikea saavuttaa, jos metsikön kasvuun saattamiseen on käytetty vuosikymmen aikaa ja tonnikaupalla rahaa.

Muokkaa alue maalajin edellyttämällä tavalla. Valitse järkipäisesti puulajit ja ne puuyksilöt, joita myymällä tulevaisuuden hakkuutulot syntyvät. Hoitamattoman istutustaimikon muuttuminen tuottamattomaksi lepikoksi, pajukoksi tai hieskoivikoksi ei

ole kannattavaa. Koivun ja kuusen kasvataminen samanaikaisesti voi onnistuakin, mutta männyntaimikot on syytä pitää puhtaina männiköinä.

4 Malti on valttia, viivytely ei

Metsänomistajan palkkapäivä on päätehakkuun jälkeen. Taimikon perustamisesta päätehakkuuseen kuluva 50–80 vuotta on pitkä aika odottaa tuloja, jotka määräävät taloudellisen tuotoksen. Toki harvennushakkuista saadut tulot lievittävät odottajan tuskaa.

Puukaupassa tilille kertyvän rahamäärän lisäksi myös kasvatusajan pituus vaikuttaa metsätilan taloudelliseen kannattavuuteen. Oikeaan aikaan ja viivyttelemättä tehdyt toimenpiteet varmistavat sen, että metsikön kiertoaika ei veny tarpeettomasti.

Nopeus on tarpeen jo metsän uudistamistoimissa. Puulajin valinnan ja riittävän maanmuokkauksen lisäksi uudistamistöiden aloitusnopeus on tärkeä tekijä metsän uudistamisen onnistumiseksi. Näennäisesti edullisen luontaisen uudistamisen edut hupenevat nopeasti, jos uudistaminen ei onnistu kertalaakilla. Heinittyneen ja myrskyn kaataman siemenpuumetsikön uudistaminen syö metsätalouden tulosta ja metsänomistajan hermoja.

Taimikon perkauksessa ja ensiharvennuksessa pitää niissäkin olla ajoissa liikkeellä. Pelivara toimenpiteiden ajoittamisessa on pieni. Jos etsikkoaika vaikkapa männyntaimikon raivauksessa hukataan, töiden tekeminen jälkikäteen on tuskaisan hidasta ja kallista.

5 Ole kaveri luonnon kanssa

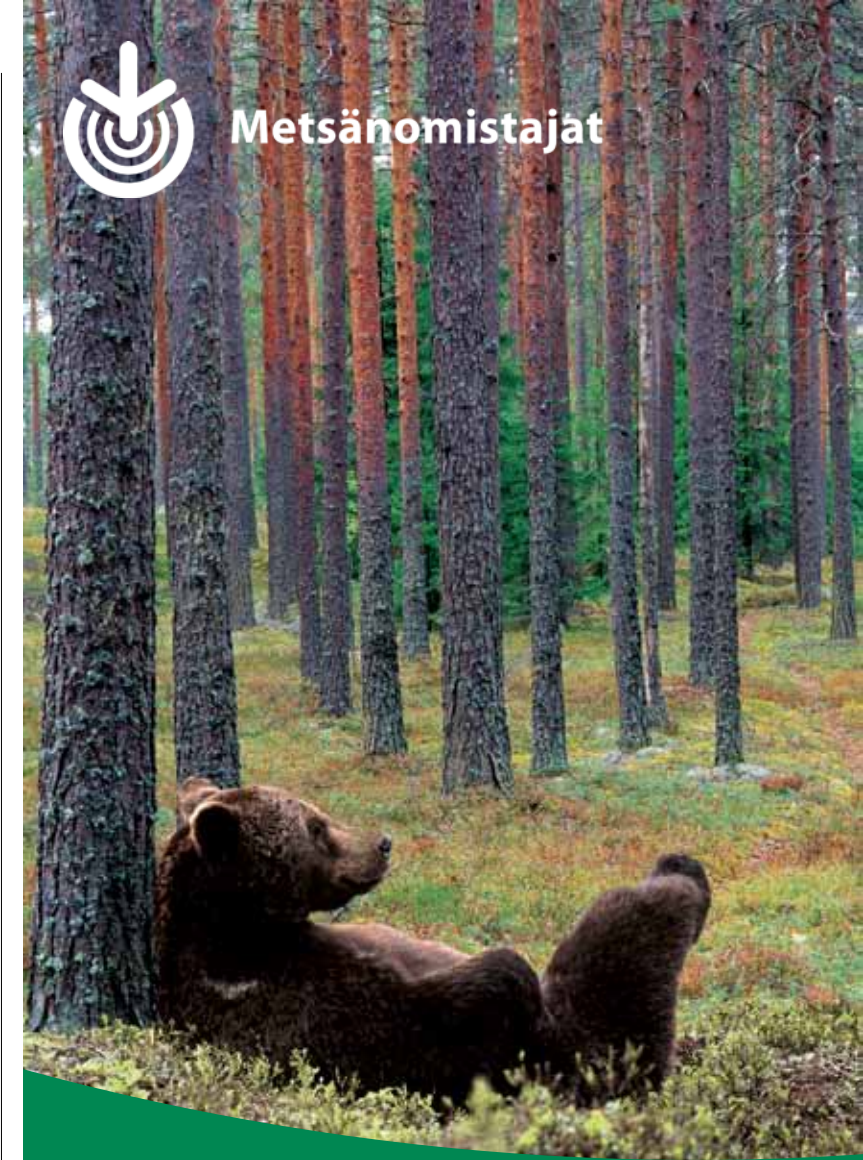
Hyvä metsänhoito on kannattavaa taloudenpitoa, jossa otetaan huomioon myös luonto. ”Ihminen vastaan luonnonvoimat” -taistelua ei metsänomistajan kannata ehdoin tahdoin käydä.

Voimavaroja ei ole syytä sijoittaa kohteisiin, joissa puuntuotannon lähtökohdat ovat kehnot. Kovin karut kohteet antavat huonon tuoton uudistamiskustannuksille. Puunkorjuun kannalta hankala alue on esimerkiksi kalliojyrkäne tai puustoinen suo.

Puuntuotantoon huonosti sopivat metsiköt ovat usein arvokkaita luonnon monimuotoisuuden pesäkkeitä, joita metsänomistajana voit myydä tai vuokrata suojelukohdeksi. Kun puuntuotantoon sopimattomasta metsiköstä saa suojelukorvauksia, suojeleu on myös taloudellisesti kannattavaa.

Tehdystä metsäsuunnitelmasta käy ilmi, onko metsissäsi arvokkaita kohteita suojeltavaksi. Ota yhteyttä metsäkeskukseen tai ympäristökeskukseen selvittääksesi, sopiiko metsäsi esimerkiksi Metso-suojeluohjelmaan.

» Taimikonhoito on metsikön kasvatusketjun tärkein lenkki. »

Edunvalvontaa puukaupassa

Käänny metsänhoitoyhdistyksen puoleen, kun suunnittelet puukauppaa. Me kilpailutamme leimikon puolestasi, valvomme tukin katkonnan, korjuutyön ja mittauksen.

Muistathan, että metsänhoitoyhdistys auttaa ja neuvoo kaikissa metsänhoitoon ja -käyttöön liittyvissä asioissa, myös metsäverotuksessa, sukupolvenvaihdoksissa ja muussa metsäomaisuuden hallinnassa.

Metsänhoitoyhdistysten yhteystiedot löytyvät hakemalla kunnan nimellä osoitteesta www.mhy.fi

SOLU-ARINAT

Kattilaan
kain kattilaan!

Käyttökohteita mm: Keskuslämmityskattilat, Kiukaat, Padat, Takat

Kestävä rakenne

- materiaaliltaan arina on sitkeä, ei väännä ei katkeile.
- Rakenteensa ansiosta arina kestää hyvin lämpötilamuutokset.

Vähemmän tuhkaa

- Polttaa tarkempaan.
- Tuhkan joukkoon ei pääse palavia aineita, palamistuloksena pelkkä hienojakoinen tuhka.

Palamistulos hyvä

- Polttoaine jää palamisen loppuvaiheessa arinan pieniin kenno-maisiin taskuihin, joissa palamiseen tuleva ilma sekoittuu hyvin palaviin kaasuihin.

Valmistamme kaikkia kokoja

- Valmistusmenetelmämme johdosta voimme toimittaa kaikkia kokoja.
- Myös erikoismitat ja mallit.
- Valmistusmenetelmämme takaa myös nopeat toimitukset.

www.soluarinat.fi

Solu-Arinat
Luodesuontie 66
23800 Laitila

Puh. 050 5282 355
Fax. 02 853396
valliluoto@soluarinat.fi

[HYVÄT NEUVOT]

6 Korjuu houkuttelevaksi
Metsänomistaja voi tavoitella puuleen lisähintaa pitämällä puunkorjuuolosuhteet houkuttelevina. Ennakkorai-vattu leimikko kiinnostaa ostajaa enemmän kuin pusikko, jossa näkyvyys on olematon.

Yksi vinkki metsätalouden kannattavuuden parantamiseksi on rakentaa tilan tieverkosto sopivaksi metsänhoitoa ja puunkorjuuta varten. Hyväkuntoinen tie leimikolle asti sekä kelirikkoaikaan tai kesällä korjattavissa olevat kohteet ovat etu myös puunostajalle.

Tien varresta puukauppa on kustannustehokasta pienemmissäkin erissä. Kun on pula sellaisista leimikoista, joissa onnistuu sekä kesäaikainen maastokuljetus että puutavaran kaukokuljetus, niistä myös maksetaan paremmin.

7 Tarkkaile markkinatuulia
Taimikonhoidon ja ensiharvennusten ajoituksessa pelivara on niukka. Enemmän mahdollisuuksia antaa päätehakkuun ajankohdan pohtiminen.

Päätehakkuun ajoitusta voit määrittää puuston kasvunopeutta tarkkailemalla. Kun kasvu on nopeaa, puustopääoma lisääntyy aurinkoenergian avulla hyvällä kasvu-

prosentilla kuin itsestään eikä vielä ole uudistamisen aika.

Paksupuustoisessa metsässä seisoo runsaasti pääomaa, jonka voisi sijoittaa muihinkin kohteisiin. Pääoman tuottavuutta arvostava metsänomistaja myy päätehakkuikäiset puut silloin, kun jokin vaihtoehtoinen sijoituskohde tarjoaa myytävistä puista saatavalle rahalle paremman tuoton.

Kasvukaira on hyvä työkalu kasvunopeuden arvioimiseen. Kairattavista näyteistä voi vuosilustojen paksuuden avulla todeta, milloin puiden kasvunopeus hiipuu. Ohuet vuosilustot vihjaavat metsänomistajalle, että olisi aika suunnitella leimikon tekoa.

Jos puuston kunto ei lahon tai muiden tuhojen takia ole heikkenemässä eikä rahan-tarve ole akuutti, kannattaa seurata puun myyntihintojen kehittymistä. Kun metsänomistajan itsensä asettama tavoitehinta saavutetaan, on aika solmia puukauppa.

Muista kuitenkin se, että harvoin markkinoilla nähtyjä hintapiikkejä tai sitä viimeistä ”euron puolikkaan” lisähintaa odottaessa voi hyvä myyntitilaisuus mennä sivuun. ●

ASIAINTUNTIJAT:

Metsänomistaja Reidar Grénman
Professori ja puuntuottaja Matti Kärkkäinen
Metsäntutkimuslaitoksen professori Kari Mielikäinen

Kannattavuuden erot esiin korkolaskulla

Korkolasku on hyvä suunnittelun apuri. Sen avulla voi verrata metsänhoitotoimenpiteiden kannattavuutta.

Yksittäiset investoinnit (lannoitus, ojitus, taimikonhoito ja tien rakennus) voivat antaa parhaimmillaan 10–20 prosentin vuosituoton. Kohtalaisesti hoidettujen tilojen metsätalouden kannattavuus (100 x vuositulot / tilan metsien arvo) vaihtelee välillä 5–7 prosenttia.

Puhtaasti taloudellisen kannattavuuden näkökulmasta esimerkiksi 3–4 prosenttia arvokasvu tarjoavan metsikön uudistamista kannattaa siirtää, jos myyntituloille ei ole kannattavampaa sijoituskohdetta kuin yhden prosentin tuoton antava pankkitili. Mutta jos samasta metsiköstä saatavilla tuloilla voi kuolettaa aikanaan kuuden prosentin korolla hankitun lainan, on päätehakkuu taloudellisesti perusteltu.

KATTAVIN VALIKOIMA MUOVIPUTKIA

- VUOSIKYMMENTEN KOKEMUKSELLE -

JITA

Rumpuputket

Valtaojaputket

Salaojaputket

Lieteputket

Kaivot ja osat

Kysy lisää!

JITA Virrat, puh. 03 475 6100, www.jita.fi